

พระราชกรณียกิจของ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว และพระบรมวงศานุวงศ์
ในการส่งเสริมความสัมพันธ์ระหว่างไทยกับสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว

นายยุทธศักดิ์ คนบุญ

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญารัฐศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ ภาควิชาความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ

คณะรัฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ปีการศึกษา ๒๕๔๖

ISBN 974-17-5006-4

ลิขสิทธิ์ของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

I21337172

THE ROYAL FUNCTIONS OF HIS MAJESTY KING BHUMIBOL
ADULYADEJ AND MEMBERS OF THE ROYAL FAMILY IN PROMOTING
THE RELATIONSHIP BETWEEN THAILAND AND
THE LAO PEOPLE'S DEMOCRATIC REPUBLIC

Mr. Yuttasak Konboon

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Arts in International Relations

Department of the International Relations

Faculty of Political Science

Chulalongkorn University

Academic Year 2003

ISBN 974-17-5006-4

ต้นฉบับ หน้าขาดหาย

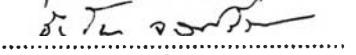
ยุทธศักดิ์ คนบุญ : พระราชกรณียกิจของ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว และพระบรมวงศานุวงศ์
ในการส่งเสริมความสัมพันธ์ระหว่างไทยกับสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว
(THE ROYAL FUNCTIONS OF HIS MAJESTY KING BHUMIBOL
ADULYADEJ AND MEMBERS OF THE ROYAL FAMILY IN PROMOTING
THE RELATIONSHIP BETWEEN THAILAND AND THE LAO PEOPLE'S
DEMOCRATIC REPUBLIC)

อ.ที่ปรึกษา : รองศาสตราจารย์ ดร.ชัยโชค จุลศิริวงศ์, ๑๖๘ หน้า. ISBN 974-17-5006-4

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาให้เข้าใจถึงพระราชกรณียกิจของ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี และพระบรมวงศานุวงศ์พระองค์อื่นๆ ที่มีต่อสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว (สปป.ลาว) ในช่วงปีพ.ศ. ๒๕๓๓ - ๒๕๔๕ โดยต้องการวิเคราะห์ถึงคุณประโยชน์ของพระราชกรณียกิจ ที่มีผลส่งเสริมความสัมพันธ์ระหว่างไทยกับสปป.ลาว สำหรับการศึกษาเรื่องนี้ได้อาศัยแนวคิด เรื่อง ความสัมพันธ์พิเศษ (special relationship) ที่ไทยและสปป.ลาวมีต่อกัน มาวิเคราะห์หาความสัมพันธ์ในด้านต่างๆ ระหว่างสถาบันพระมหากษัตริย์ของไทยกับสปป.ลาว

ผลจากการศึกษาพบว่า พระราชกรณียกิจขององค์พระมหากษัตริย์ไทยและพระบรมวงศานุวงศ์ มีบทบาทสำคัญในการส่งเสริมความสัมพันธ์ไทยกับสปป.ลาว เพราะช่วยลดความรู้สึกหวาดระแวงต่อกันและกัน และสร้างความสัมพันธ์อันดีกับประชาชนลาวโดยทั่วไป ด้วยการทรงเข้าถึงวิถีชีวิตความเป็นอยู่ของชาวลาว และการพระราชทานความช่วยเหลือต่างๆ

ภาควิชา.....ความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ.....ลายมือชื่อนิสิต.....

สาขาวิชา.....ความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ.....ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา.....

ปีการศึกษา ๒๕๔๖

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม.....

##4381156024 : MAJOR International Relations

KEY WORD : THAI - LAOS RELATIONS / ROYAL FUNCTIONS / PROMITNG /

HIS MAJESTY KING BHUMIBOL ADULYADEJ / THAI ROYAL FAMILY

HER ROYAL HIGHNESS PRINCESS MAHA CHAKRI SIRINDHORN /

YUTTASAK KONBOON : THE ROYAL FUNCTIONS OF HIS MAJESTY

KING BHUMIBOL ADULYADEJ AND MEMBERS OF THE ROYAL

FAMILY IN PROMOTING THE RELATIONSHIP BETWEEN THAILAND

AND THE LAO PEOPLE'S DEMOCRATIC REPUBLIC, 168 pp.

ISBN 974-17-5006-4

This thesis aims to make a study on the royal functions of His Majesty King Bhumibol Adulyadej, Her Royal Highness Princess Maha Chakri Sirindhorn and other Royal Members concerning the Lao People's Democratic Republic (Laos PDR) during 1990 -2002 and to prove that the royal functions encourage the constructive development of Thai-Laos PDR relations. The study used the concept of Thai-Laos special relationship to analyze the relations between the Thai Royal Family and Laos PRD in various aspects.

The study found that the royal functions and assistance mentioned above played and important role in promoting Thai-Laos relations because it helped to reduce misunderstandings between the two nations and to generate sustainable relationships between both countries as the Thai royal family has an in-depth understanding of the livelihood of the Lao people and had contributed much assistance.

Department.....International Relations.... Student's signature.....

Field of study....International Relations....Advisor's signature.....

Academic years 2003

Co-advisor's signature.....

กิตติกรรมประกาศ

ด้วยความสำนึกในพระมหากรุณาธิคุณ ที่ได้เข้ารับราชการเป็นข้าราชการในพระองค์ สังกัดสำนักราชเลขาธิการ พระบรมมหาราชวัง ประกอบกับที่สังเกตเห็นว่ามีผลงานทางวิชาการในด้านความสัมพันธ์ต่างประเทศ ที่กล่าวถึงบทบาทของสถาบันพระมหากษัตริย์ของไทยในด้านการต่างประเทศ น้อยมาก ผู้วิจัยจึงได้ทำวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ขึ้นมาเพื่อศึกษาพระราชกรณียกิจในการเพื่อเจริญสัมพันธไมตรีกับสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาวอย่างเป็นระบบ เพื่อประโยชน์ทางวิชาการ และเพื่อประชาชนไทยจะได้ทราบและระลึกในพระมหากรุณาธิคุณของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว และพระบรมวงศานุวงศ์ ในการสร้างคุณูปการแก่ประเทศชาติด้านการต่างประเทศ

อนึ่ง วิทยานิพนธ์ฉบับนี้ได้รับความอนุเคราะห์จากบุคคลต่างๆ หลายท่าน ซึ่งผู้วิจัยขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้ ได้แก่ ผู้อำนวยการกองโครงการสัมพันธ์ คุณน้ำทิพย์ ศรีสวัสดิ์ คุณพรณี พัทธประภาส และข้าราชการกองโครงการสัมพันธ์ คุณธีรทัต รัตนภรณ์ และข้าราชการกองข่าว เจ้าหน้าที่ฝ่ายห้องสมุดเฉพาะสำนักราชเลขาธิการ และกอง ๔ สำนักงาน กปร. รวมทั้ง รศ.ดร.ชัยโชค จุลศิริวงศ์ อาจารย์ที่ปรึกษา รศ.ดร.สมพงษ์ ชูมาก อ.สุภมิตร ปิติพัฒน์ และอ.ณัฐนันท์ คุณมาศ

ยุทธศักดิ์ คนบุญ

สารบัญ

หน้า

บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญ.....	ช
สารบัญตาราง.....	ญ
สารบัญภาคผนวก.....	ฎ

บทที่

๑. บทนำ.....	๑
๑.๑ ความเป็นมาและสภาพปัญหา.....	๑
๑.๒ สำนวนวรรณกรรม.....	๔
๑.๓ สมมุติฐานในการศึกษา.....	๕
๑.๔ ทฤษฎีและกรอบความคิดที่ใช้ในการวิเคราะห์.....	๕
๑.๕ ขอบเขตในการศึกษา.....	๘
๑.๖ วัตถุประสงค์ของการศึกษา.....	๘
๑.๗ วิธีดำเนินการวิจัย.....	๘
๑.๘ วิธีการที่จะใช้ในการศึกษา.....	๘
๑.๙ ประโยชน์ที่จะได้รับจากการศึกษา.....	๘
๑.๑๐ วิธีการนำเสนอ.....	๑๐
๒. ความสัมพันธ์ไทย - ลาว.....	๑๑
๒.๑ ความสัมพันธ์พิเศษระหว่างไทยกับสปป.ลาว.....	๑๑
๒.๒ ปัญหาความสัมพันธ์ไทย-ลาวในอดีต.....	๒๔
๒.๓ ความสัมพันธ์ไทย-ลาวที่เกี่ยวข้องสถาบันพระมหากษัตริย์ไทยในอดีต.....	๒๕

สารบัญ (ต่อ)

หน้า

๓. พระราชกรณียกิจของพระมหากษัตริย์ไทยในสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว.....	๓๘
๓.๑ สถาบันพระมหากษัตริย์และพระราชกรณียกิจที่เกี่ยวข้องกับการส่งเสริม.....	๓๘
ความสัมพันธ์กับต่างประเทศ	
๓.๒ พระราชกรณียกิจที่เกี่ยวข้องกับการส่งเสริมความสัมพันธ์ไทย-ลาว	๔๒
พร้อมประวัติศาสตร์ความสัมพันธ์ไทย-ลาว ระหว่าง พ.ศ. ๒๕๓๑ – ๒๕๔๕	
โดยสังเขป	
๓.๑.๑ ช่วงแก้ไขความขัดแย้ง พุทธศักราช ๒๕๓๑ – ๒๕๓๒.....	๔๗
๓.๑.๒ ช่วงพัฒนาความสัมพันธ์ พุทธศักราช ๒๕๓๓ – ๒๕๓๖.....	๕๒
๓.๑.๓ ช่วงความสัมพันธ์เฟื่องฟู พุทธศักราช ๒๕๓๗ – ๒๕๔๒.....	๖๔
๓.๑.๔ ช่วงความสัมพันธ์หยุดชะงัก ๑ ปี พุทธศักราช ๒๕๔๓.....	๖๔
๓.๑.๕ ช่วงความสัมพันธ์ราบรื่นปกติ พุทธศักราช ๒๕๔๔ – ๒๕๔๕.....	๖๕
๓.๓ บทวิเคราะห์ บทบาทของสถาบันพระมหากษัตริย์ไทยในการส่งเสริม.....	๖๘
ความสัมพันธ์ไทย-ลาว	
๓.๓.๑ "ความไม่ไว้วางใจ"อุปสรรคต่อการพัฒนาความสัมพันธ์ไทย-ลาว.....	๖๘
๓.๓.๒ คุณลักษณะของสถาบันพระมหากษัตริย์ไทยที่ช่วยส่งเสริม.....	๘๓
ความสัมพันธ์ไทย-ลาว	
๑) สถาบันพระมหากษัตริย์ทรงสร้างความมั่นคงให้แก่ความสัมพันธ์ไทย-ลาว... ..	๘๓
๒) สถาบันพระมหากษัตริย์ไทยทรงตอบสนองต่อเจตนาดีของสปป.ลาว.....	๘๔
และทรงสนิทสนมกับชาวลาวทุกระดับชั้น	
๓) สถาบันพระมหากษัตริย์กับการสืบสานความสัมพันธ์ทางวัฒนธรรมไทย-ลาว..	๘๕
๔) สถาบันพระมหากษัตริย์พระราชทานความช่วยเหลือแก่สปป.ลาว.....	๙๓
โดยไม่มีเงื่อนไข	
๔. โครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริในสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว.....	๑๐๓
๔.๑ โครงการศูนย์พัฒนาและบริการด้านการเกษตร หลัก ๒๒.....	๑๐๓
๔.๑.๑ รายละเอียดทั่วไปของโครงการ ฯ	๑๐๕
๔.๑.๒ กิจกรรมของโครงการศูนย์พัฒนาและบริการด้านการเกษตร หลัก ๒๒.....	๑๑๑
๔.๑.๓ การประเมินผลการเพิ่มขึ้นของผลผลิตและรายได้.....	๑๒๔

สารบัญ (ต่อ)

หน้า

๔.๒ โครงการส่งเสริมกิจกรรมโรงเรียนวัฒนธรรม หลัก ๖๗.....	๑๒๖
๔.๒.๑ ความเป็นมาของโครงการ ฯ	๑๒๖
๔.๒.๒ กิจกรรมของโครงการส่งเสริมกิจกรรมโรงเรียนวัฒนธรรม หลัก ๖๗.....	๑๒๗
๕. สรุปและวิเคราะห์.....	๑๓๔
รายการอ้างอิง.....	๑๔๓
บรรณานุกรม.....	๑๔๕
ภาคผนวก.....	๑๕๑
ประวัติผู้เขียนวิทยานิพนธ์.....	๑๖๘

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
๓.๑ แสดงความตกลงที่ไทยมีกับสปป.ลาว ที่สำคัญ.....	๔๔
และยังมีผลบังคับใช้อยู่ (พ.ศ.๒๕๔๕)	
๓.๒ แสดงการเดินทางมาเยือนของผู้นำประเทศระหว่างไทยและสปป.ลาว.....	๔๕
๓.๓ แสดงมูลค่าความร่วมมือระหว่างไทยกับสปป.ลาว ระหว่างปีพ.ศ.๒๕๓๔ – ๒๕๔๕....	๔๖
๓.๔ แสดงการเสด็จพระราชดำเนินเยือนแขวงต่าง ๆ ในสปป.ลาว ของ	๔๘
สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดา ฯ สยามบรมราชกุมารี แยกเป็นรายปี	
๓.๕ แสดงการเสด็จพระราชดำเนินไปทรงเยี่ยมปูชนียสถานทางศาสนาและวัฒนธรรม.....	๕๒
ในสปป.ลาวของ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดา ฯ สยามบรมราชกุมารี	
๓.๖ แสดงการเสด็จพระราชดำเนินไปทรงเยี่ยมโรงพยาบาลในสปป.ลาวของ.....	๕๕
สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดา ฯ สยามบรมราชกุมารี	
๓.๗ แสดงการเสด็จพระราชดำเนินไปทรงเยี่ยมสถานศึกษาในสปป.ลาวของ.....	๕๗
สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดา ฯ สยามบรมราชกุมารี	
๓.๘ แสดงการเสด็จพระราชดำเนินไปทรงเยี่ยมชนกลุ่มน้อยและหมู่บ้านในถิ่นทุรกันดาร.....	๕๘
ในสปป.ลาวของ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดา ฯ สยามบรมราชกุมารี	
๓.๙ แสดงการเสด็จพระราชดำเนินไปทอดพระเนตรสถานที่ท่องเที่ยวและ.....	๑๐๑
จุดน่าสนใจต่างๆ ในสปป.ลาวของสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดา ฯ สยามบรมราชกุมารี	
๔.๑ แสดงงบประมาณการดำเนินการของ โครงการศูนย์พัฒนาและ.....	๑๐๕
บริการด้านการเกษตร หลัก ๒๒	
๔.๒ แสดงการจัดสรรใช้พื้นที่พัฒนากิจกรรมของโครงการศูนย์พัฒนาและ	๑๑๑
บริการด้านการเกษตร หลัก ๒๒	
๔.๓ เปรียบเทียบรายได้ที่เป็นตัวเงินของหมู่บ้านเป้าหมาย ฯ.....	๑๒๕

สารบัญภาคผนวก

ภาคผนวก

หน้า

- ก. ประเภทต่างๆ ของพระราชกรณียกิจ..... ๑๕๒
- ข. กิจกรรมการดำเนินงาน โครงการพัฒนาและบริการด้านการเกษตร หลัก ๒๒..... ๑๕๓
(ห้วยซอน-ห้วยซั่ว) จำแนกรายปี